

УДК 339:005.336.3:006ЄС

О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник, О. В. Юринець, Р. Л. Логвиненко
Національний університет “Львівська політехніка”

ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ СТАНДАРТАМ ЯКОСТІ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

© Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Юринець О. В., Логвиненко Р. Л., 2019

Спрямовано увагу на проблеми забезпечення процедури оцінки відповідності європейським стандартам якості, на котрі активно переходять у зв'язку із гармонізацією вітчизняної системи стандартів. Розглянуто необхідність оцінювання відповідності в іноземному сертифікаційному центрі для отримання подальшої можливості реалізації продукції на ринках збуту ЄС. Досліджено актуальну ситуацію у галузі стандартизації, технічного регулювання та оцінювання відповідності в Україні, котрі перебувають у фазі модернізації та реформування. Виокремлено основні проблеми у цій галузі, характерні для вітчизняних підприємств, шляхом вирішення яких може стати звернення до іноземних сертифікаційних центрів для підтвердження відповідності стандартам.

Ключові слова: євроінтеграція, зона вільної торгівлі, зовнішньоекономічна діяльність, технічне регулювання, оцінка відповідності, стандартизація, гармонізація стандартів, інтенсифікація експорту.

Постановка проблеми

Після підписання та ратифікації у 2014 році Угоди про вільну та всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом українська держава перебуває в активній фазі змін та реформування. Оскільки Угода відкриває для вітчизняних товаровиробників можливість реалізувати продукцію на європейських ринках збуту, загострюється питання відповідності стандартам якості ЄС та її підтвердження. Сьогодні продовжується процес гармонізації системи стандартів України із європейськими, що надалі зумовить необхідність впровадження змін на підприємствах для приведення характеристик продукції до нормативних вимог. Як наслідок, постає проблема щодо підтвердження відповідності гармонізованим стандартам, оскільки українські сертифікаційні центри не мають достатнього рівня акредитації та відповідного технічного забезпечення, що дало б можливість отримати максимально точні та коректні результати досліджень. Відповідно, одним із можливих шляхів вирішення проблеми для вітчизняних експортно-орієнтованих підприємств є проходження процедури оцінки відповідності у європейських сертифікаційних центрах. Проблематичність цього процесу для українських товаровиробників полягає у багатоетапному та більш ускладненому механізмі підтвердження відповідності стандартам якості ЄС, а також у необхідності транспортування і перетину Митного кордону України зразків продукції для здійснення випробувань. Невизначеність та складність цього процесу для підприємств сьогодні є гальмівним чинником, що стримує розвиток та інтенсифікацію експортної діяльності вітчизняних виробників.

Актуальність досліджень

Оскільки сьогодні більшість українських товаровиробників, зокрема представників Західного регіону, орієнтовані на здійснення експортних операцій, а цільовими для них ринки країн Європейського Союзу, то питання проходження процедури оцінювання відповідності стандартам якості ЄС є для них одним із найактуальніших. Варто зауважити, що без підтвердження відповідності параметрів продукції вимогам стандартів, європейські органи ринкового нагляду не дадуть дозволу на розміщення товарів на ринках збуту. Відповідно, необхідність вивчення особливостей проходження процедури оцінки відповідності стандартам якості ЄС в іноземних сертифікаційних центрах та ідентифікування можливих проблем та ризиків під час її проходження зумовили вибір тематики наукового дослідження та обґрунтовують його актуальність.

Формулювання мети та завдань статті

Метою статті є розвиток теоретико-прикладних положень щодо технічного регулювання, стандартизації та оцінки відповідності в Україні згідно з вимогами Угоди про зону вільної торгівлі та у контексті євроінтеграційних процесів. Для досягнення зазначеної мети у роботі встановлено і розв'язано такі завдання: аналізування чинних систем технічного регулювання та стандартизації в Україні та ЄС, визначення основних відмінностей між ними; дослідження основних вимог до України у розрізі Угоди про зону вільної торгівлі та необхідного переліку заходів для їх виконання, визначення рівня реалізації; аналізування проблем, властивих для вітчизняних товаровиробників при імплементації нових технічних стандартів і проходженні оцінки відповідності, та формування практичного інструментарію щодо організування та здійснення оцінки відповідності стандартам ЄС.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Питання стандартизації, технічного регулювання та оцінки відповідності в Україні досліджували такі вітчизняні вчені та фахівці-практики, серед яких В. В. Добровольська [5], В. Кривоус [6], Н. Криштоф [8], Т. М. Мельник [9], Д. І. Мусієнко [10], Л. П. Пасічник [11], А. В. Савіцький [14], Н. В. Тахтаї [15].

Так, на думку Д. І. Мусієнко, після завершення законодавчого та нормативного етапів гармонізації виникне необхідність впровадження прийнятих стандартів на підприємствах, що зумовить низку проблем [10]. Оскільки сьогодні процес гармонізації системи стандартів перебуває на активному етапі, вивчення питання оцінки їх відповідності є вкрай важливим для усвідомлення можливих загроз та перспектив для вітчизняного бізнесу.

Як вказує Н. Криштоф, конкурентоспроможність економіки та розвиток новітніх технологій є важливою передумовою для економічного зростання, що значною мірою забезпечується системою технічного регулювання [8]. Під поняттям технічного регулювання слід розуміти правову систему регулювання відносин у сфері встановлення та виконання обов'язкових і добровільних вимог до продукції, процесів виробництва, виконання робіт чи надання послуг. Таке визначення було подано у характеристиці реформи технічного регулювання, сформованої Міністерством економічного розвитку та торгівлі України [13]. Савіцький А.В. зазначає, що обов'язкові до виконання технічні регламенти встановлюють з метою захисту здоров'я людей, тварин, рослин і майна, посилення національної безпеки та запобігання недоброчесній підприємницькій практиці. Натомість, добровільні вимоги – стандарти – за своєю сутністю є правилами виготовлення продукції [14]. Саме доведення відповідності вимогам щодо якості продукції формує можливість розширення обсягів збуту, виходу на іноземні ринки та, як наслідок, зростання обсягів збуту та прибутку і розвитку підприємств.

Виклад основного матеріалу

Під час імплементації Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, до 2020 року необхідно прийняти близько 5 тисяч стандартів, гармонізованих із стандартами ЄС. Сьогодні виконання цієї умови перебуває на рівні близько 3,5 тисяч стандартів. Європейські стандарти запроваджують шляхом підтвердження, тобто внесення вже існуючого в ЄС стандарту до переліку українських ДСТУ, або, за потреби, шляхом адаптації. Впроваджують стандарти галузеві технічні комітети, куди входять всі зацікавлені особи: підприємці, представники центральних та місцевих органів влади, громадських та професійних об'єднань, науковці [4].

На відміну від Радянського Союзу, в Україні відповідно до набрання чинності з 1 січня 2018 року змін у законодавстві, дотримання стандартів є процедурою добровільною. Тільки виробники 9 видів продукції мають дотримуватися усіх прописаних пунктів неухильно: йдеться про будівельні вироби, нафтопродукти, вогнепальну зброю, засоби самозахисту, охоронні системи, продукцію протипожежного призначення, радіаційну техніку, електричний транспорт та тютюнові вироби. Інші ж виробники повинні виконувати вимоги безпеки, викладені в технічних регламентах. Окрім того, сьогодні до розроблення стандартів залучають представників вітчизняної промисловості, що забезпечує врахування інтересів виробників.

Сьогодні у галузі оцінки відповідності, враховуючи всі особливості вітчизняної системи технічного регулювання та процес реорганізації відповідно до вимог Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, доцільно виокремити низку проблем:

1. Інституційні. Полягають у відсутності вітчизняних сертифікаційних центрів, котрі мали б необхідну акредитацію, що формує необхідність звернення до іноземних інституцій; а також у відсутності у сертифікаційних центрах необхідного новітнього обладнання для проведення вимірювань та випробувань.

2. Інформаційні – спричинені неточністю та некоректністю офіційних перекладів норм європейських стандартів та відсутністю оригінальних текстів стандартів та їх перекладів у відкритому доступі.

3. Економічні. Найсуттєвішою проблемою є висока вартість проходження процедури оцінки відповідності та необхідність модернізації виробничих процесів та технологій з метою приведення продукції до вимог стандартів. Ця проблема супроводжується також необхідністю значних фінансових вкладень, виділення та пошук яких сьогодні є надзвичайно ускладненими.

4. Організаційні. Полягають у труднощах організації проходження сертифікації та тривалому часі здійснення процедури оцінки відповідності.

Доцільно зазначити, що сьогодні активно змінюється структура системи оцінки відповідності, формуються нові сертифікаційні центри, котрі матимуть відповідну акредитацію, що дасть змогу вітчизняним виробникам швидше та із меншими витратами здійснити сертифікацію, результати якої визнаватимуть у ЄС.

Структура вітчизняної промисловості характеризується значною кількістю галузей, котрі мають великі перспективи розвитку, зокрема і у контексті євроінтеграції. Однією з них є галузь точного машинобудування, зокрема напрямок з виробництва систем пожежного сповіщення та управління евакуацією людей при пожежі. Згідно із офіційною статистикою, наведеною державними органами, протягом останніх років спостерігається тенденція до зростання обсягу експорту продукції товарної групи 8518000000 (мікрофони та підставки для них; гучномовці, вмонтовані або не вмонтовані в корпус; навушники та телефони головні, об'єднані чи не об'єднані з мікрофоном, та комплекти, які складаються з мікрофона та одного гучномовця чи більше; підсилювачі звукових частот електричні; електричні звукопідсилювальні комплекти) на територію Європейського Союзу. Зокрема, слід зазначити, що обсяг експорту цього виду продукції на територію країн СНД значно нижчий, порівнюючи із європейським напрямком (у 2018 році експорт на територію ЄС становив 5307,1 тис. дол. США, а в країни СНД – 351,7 тис. дол. США). Окрім того, як видно з нижче наведеного рис. 1, у 2018 р. понад 75 % усього обсягу експорту товарів вказаної групи здійснюється до Європи, до країн Азії – 8,43 %, тоді як до СНД – лише 5,01 % [6].

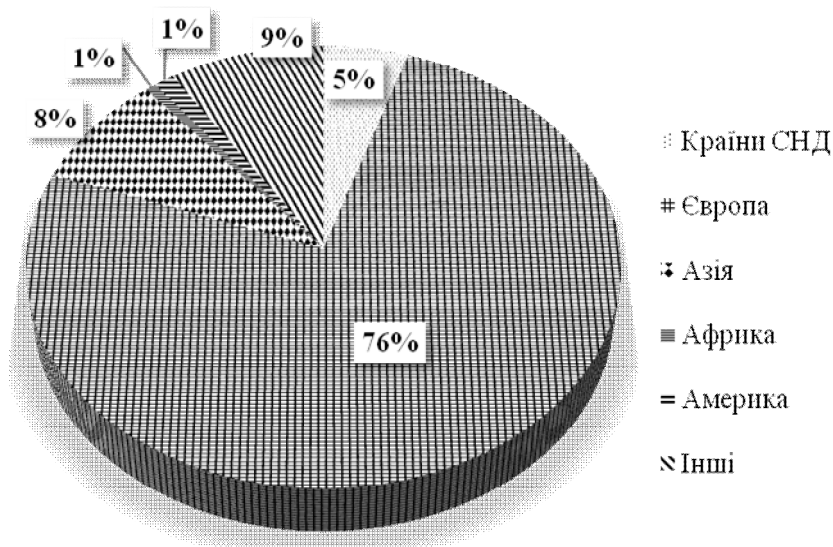

Рис. 1. Географічна структура експорту продукції товарної групи 8518000000 у 2018 р.

Примітка: сформовано авторами на основі [6].

Отже, у результаті аналізування наведених статистичних даних можна зробити висновок, що ринки збуту країн ЄС сьогодні є цільовими для вітчизняних товаровиробників, зокрема у галузі точного машинобудування. Така тенденція обґрунтовує необхідність переходу на європейські стандарти якості та підтвердження їх відповідності, що дасть змогу розміщувати продукцію на ринку ЄС. Як було зазначено раніше, через недостатній рівень акредитації вітчизняних сертифікаційних центрів і невизнання результатів їх випробувань іноземними інституціями виникає потреба у зверненні до європейських центрів сертифікації для проходження оцінки відповідності визначеним стандартам. Оскільки процедура проходження сертифікації для багатьох вітчизняних підприємств є поняттям невизначеним та складним, доцільно розробити структуровану технологію, яка у надалі зможе стати підґрунтям для розроблення конкретних планів та завдань для підприємств.

Яскравим представником галузі точного машинобудування є Львівське товариство з обмеженою відповідальністю – науково-виробниче підприємство “Електроприлад”. Протягом 25 років діяльності воно було одним із передових виробників систем пожежного сповіщення та управління евакуацією людей під час пожежі в Україні; продукція його характеризується високим рівнем якості. Стратегічною ціллю вказаного підприємства є вихід на ринок ЄС під власною торговою маркою VELLEZ, для чого необхідно отримати сертифікат, що підтвердить відповідність технічних параметрів продукції нормам європейських стандартів. Ключовим стандартом для цього виду продукції є EN 54-24 Alarm devices - Loudspeakers for voice alarm systems. Як зазначалося раніше, у зв’язку із поточною ситуацією із оцінкою відповідності в Україні підприємству буде необхідно звернутися до іноземного сертифікаційного центру. На території Європейського Союзу відповідний центр знаходиться у Польщі, зокрема Науково-дослідний центр пожежного захисту CNPOB-PIB у м. Юзефув поблизу м. Варшави [16].

Відповідно, на базі ТЗОВ НВП “Електроприлад” розробили технологію проходження процедури оцінки відповідності нормам стандарту EN 54-24 у польському сертифікаційному центрі, що надалі дасть підприємству можливість розмістити свою продукцію в ЄС та розширити напрямки збуту. Важливо зазначити, що під час розроблення технології було проведено консультації із провідними інженерами підприємства, а також із партнером – польською компанією AMBIENT SYSTEM LLC, яка має досвід проходження оцінки відповідності вказаному стандарту.

Пропонована технологія чітко структурована та складається із трьох основних етапів:

- документального;
- технологічного;
- організаційного.

Документальний етап полягає у розробленні та підготовці необхідного переліку технічної супровідної документації, яку надалі буде подано разом із зразками продукції для проведення випробувань. Цей етап можна розглядати як підготовчий, оскільки під час його реалізації відбувається налагодження та узгодження подальшої співпраці із польським сертифікаційним центром, а також здійснюються перші розрахунки за рахунками-фактурами. Наступний етап – технологічний – полягає в аналізуванні центром наданої документації та, після надання зразків продукції, у здійсненні випробувань для оцінювання ступеня відповідності якісних та технічних характеристик продукції задекларованим нормам стандарту EN 54-24. Організаційний етап – завершальний, перебіг якого залежить від результатів виконаних вимірювань. У випадку позитивного висновку сертифікаційного центру із підприємством відбувається узгодження проекту сертифікату відповідності стандарту, присвоєння реєстраційного номеру та видача. Окрім того, проводяться завершальні розрахунки із центром за проведені випробування та отримання сертифікату.

За оцінкою іноземних партнерів та враховуючи особливості проходження процедури оцінки відповідності для вітчизняного підприємства, реалізація розробленої технології триватиме приблизно три місяці, а загальні витрати становитимуть 15,5 тис. євро, що включатимуть не лише витрати на проведення сертифікації центром, а і транспортні та супутні витрати, що понесе підприємство під час підготовки та транспортування зразків продукції через митний кордон України на територію Польщі.

Поетапне структурне відображення розробленої рекомендованої технології наведено на рис. 2.

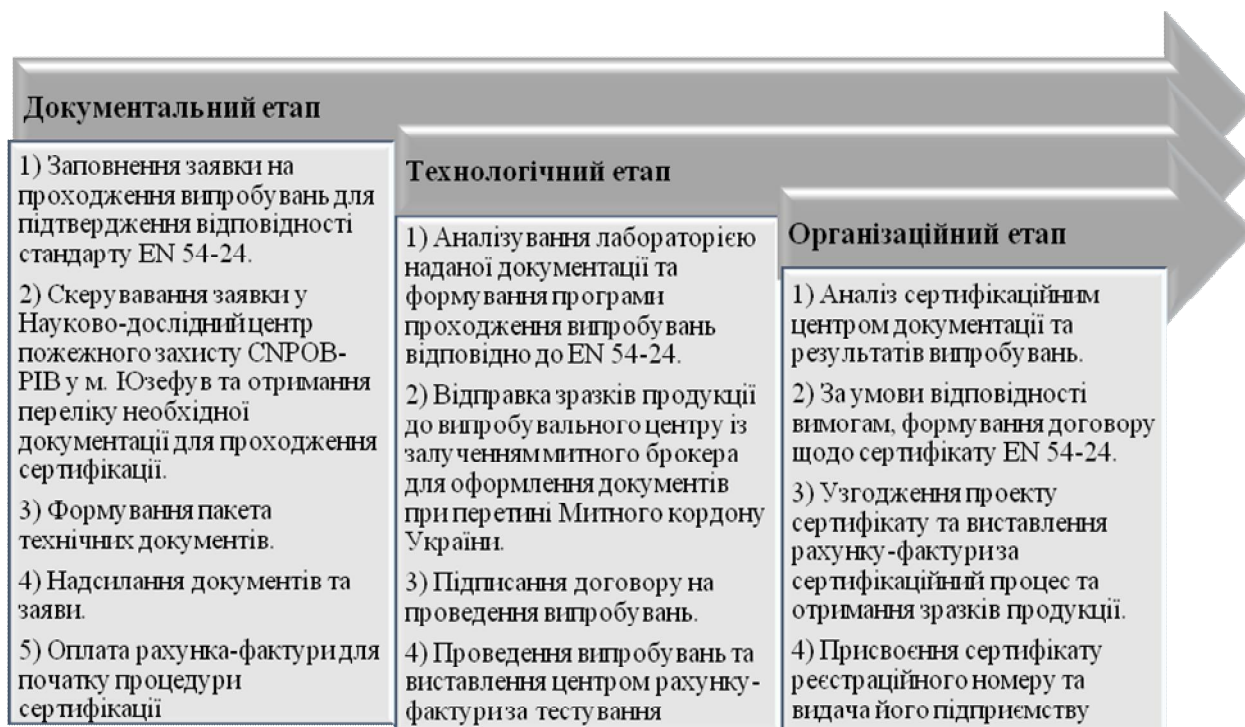

Рис. 2. Рекомендована технологія проходження процедури оцінки відповідності нормам стандарту EN 54-24

Джерело: власна розробка авторів.

Доцільно зазначити, що розроблена технологія є універсальною та може використовуватися вітчизняними підприємствами для проходження процедури оцінки відповідності не лише стандарту EN 54-24, а й іншим, оскільки перелік основних етапів є стандартизованим та варіює у незначною мірою виключно, враховуючи із специфіку стандарту.

Доцільно також оцінити можливі проблеми та загрози, що можуть виникнути для ТзОВ НВП “Електроприлад” та інших підприємств у процесі реалізації запропонованого заходу. Насамперед, слід оцінювати якісні характеристики оцінюваної продукції. Цей аспект має бути вкрай ретельно досліджений, оскільки при виявленні найменших відхилень від заявлених виробником значень отримання сертифіката відповідності EN 54-24 стане неможливим. Це зумовить істотні фінансові втрати, оскільки у випадку неуспішного проходження випробувань їхні вартість та витрати на підготовку не повертаються.

Незважаючи на складнощі щодо впровадження європейських систем якості, а також проходження процедури оцінювання відповідності, переваги від реалізації цього процесу вагоміші, ніж недоліки. По-перше, для українських товаровиробників відкриваються європейські ринки збуту, що створює істотні перспективи. По-друге, як свідчить практика іноземних держав, введення стандартів спричиняє чималу економію коштів, оскільки вимоги до технології, матеріалів, безпеки праці розроблено за участі провідних вчених та представників галузей та з урахуванням останніх досягнень в науці [12]. Окрім матеріальних переваг, підвищиться рівень конкурентоспроможності української продукції на європейських ринках та рівня довіри до вітчизняних виробників.

Висновки

Сучасна українська система технічного регулювання, стандартизації та оцінки відповідності, яка перебуває у стані реформування та гармонізації із європейською, формує для вітчизняних підприємств не лише низку можливостей, а й певні труднощі. Однією із таких є недосконалість системи оцінки відповідності, оскільки результати випробувань сертифікаційних центрів України не визнаються на європейському рівні та не дають можливості українським підприємствам максимально реалізувати свій експортний потенціал. Як наслідок, виникає необхідність звернення до іноземних сертифікаційних центрів, процедура оцінки відповідності у яких не є зрозумілою та чіткою для українських підприємств. Саме тому розроблена технологія на базі ТзОВ НВП “Електроприлад” для проходження оцінки відповідності стандарту EN 54-24 у польському сертифікаційному центрі може слугувати інструментом, який дасть можливість не лише вказаному підприємству, а й значній кількості інших перспективних компаній вийти на ринки збуту країн ЄС, що в результаті зумовить активізування розвитку як самих підприємств, так і економіки України загалом.

Перспективи подальших досліджень

Оскільки досліджувана сфера сьогодні характеризується динамічністю та значною кількістю змін у зв'язку з виконанням вимог Угоди про вільну та всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, то дослідження цієї галузі, наявних проблем, ризиків та можливостей для вітчизняних товаровиробників формує сферу для подальших досліджень, що дасть можливість розробити ефективний інструментарій для інтенсифікації експортної діяльності українських підприємств.

Список літератури

1. Закон України “Про стандартизацію” від 05.06.2014 № 1315-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.
2. Закон України “Про технічні регламенти та оцінку відповідності” № 124-19 від 15.01.2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19>.
3. В Україні триває впровадження європейських стандартів: експерти розповіли про результати [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.unian.ua/eurobusiness/1629907-es-dopomagae-finansuvati-perehid-ukrajini-na-evropeyski-standarti-minekonomrozvitku.html>.
4. Дацишин К. Угода про зону вільної торгівлі з ЄАВТ як крок зближення з ЄС / К. Дацишин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2012. – Вип. 104 (частина II). – С. 66–71.

5. Добровольська В. В. Правові засади стандартизації та сертифікації в Україні / В. В. Добровольська // Актуальні проблеми держави і права. – 2018. – Вип. 38. – С. 278–282.
6. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2018/zd/e_iovt/arh_iovt2018.htm.
7. Кривоус В. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: перспективні можливості для співробітництва та ризики ЗВТ+ / В. Кривоус // Журнал європейської економіки. – 2015. – Т. 14, № 3. – С. 262–272.
8. Криштоф Н. Реформи державного управління в системі технічного регулювання – запорука забезпечення виходу української продукції на зовнішні ринки / Н. Криштоф // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2018. – № 1. – С. 113–123.
9. Мельник Т. М. Нетарифний протекціонізм у країнах ЄС та Україні / Т. М. Мельник, К. С. Пугачевська // Бізнес Інформ. – 2014. – № 1. – С. 20–27.
10. Мусієнко Д. І. Стандартизація як один із пріоритетних напрямів наближення до Євросоюзу / Д. І. Мусієнко // Сучасна спеціальна техніка. – 2018. – № 4. – С. 40–49.
11. Пасічник Л. П. Технічні умови як вид нормативних документів зі стандартизації / Л. П. Пасічник // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2012. – № 3–4. – С. 31–36.
12. Прощання з радянським ГОСТом: Чому Україні потрібні європейські стандарти? RE:ФОРМА [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://hromadske.ua/posts/chomu-ukraini-potribni-ievropeiski-standarty-reforma>.
13. Реформа системи технічного регулювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/MaxNefyodov/23062015-49735344>.
14. Савіцький А. В. Стандартизація і сертифікація як важливий інструмент управління якістю продукції підприємства / А. В. Савіцький // Економічний простір. – 2018. – № 71. – С. 239–247.
15. Тахтай Н. В. Аналіз методів економічної ефективності стандартизації та якості продукції / Н. В. Тахтай, О. І. Мощенко // Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних сил. – 2012. – Вип. 2. – С. 127–130.
16. Scientific and Research Centre for Fire Protection [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.cnbp.pl/en>.

References

1. Zakon Ukrainy “Pro standartyzatsiu” vid 05.06.2014 No. 1315–VII. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>. (in Ukrainian)
2. Zakon Ukrainy “Pro tekhnichni rehlamenti ta otsinku vidnovidnosti” No. 124–19 vid 15.01.2015 p. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19>. (in Ukrainian)
3. V Ukraini tryvaie vprovadzhennia yevropeiskykh standartiv: eksperty rozpovily pro rezultaty [The implementation of European standards is ongoing in Ukraine: experts have told about the results]. Retrieved from <https://www.unian.ua/eurobusiness/1629907-es-dopomagae-finansuvati-perehid-ukrajini-na-evropeyski-standarti-minekonomroztvku.html>. (in Ukrainian)
4. Datsyshyn K. (2012) Uhoda pro zonu vilnoi torhivli z YeAVT yak krok do zblyzhennia z YeS [Free Trade Area Agreement with EFTA as a step towards rapprochement with the EU]. Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn [Actual problems of international relations], 104(2), 66–71. (in Ukrainian)
5. Dobrovol'ska V. V. (2018) Pravovi zasady standartyzatsii ta sertyfikatsii v Ukraini [Legal principles of standardization and certification in Ukraine]. Aktualni problemy derzhavy i prava [Actual problems of the state and law], 38, 278–282. (in Ukrainian)
6. Zovnishnia torhivlia okremymy vydamy tovariv za krainamy svitu [Foreign trade of certain types of goods by countries of the world]. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2018/zd/e_iovt/arh_iovt2018.htm. (in Ukrainian)
7. Kryvov V. (2018) Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS: perspektyvni mozhlyvosti ta ryzyky ZVT+ [EU-Ukraine Association Agreement: Prospective Opportunities for Cooperation and Risks of FTA +]. Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky [Journal of the European Economy], 3, 262–272. (in Ukrainian)
8. Kryshtof N. (2018) Reformy derzhavnoho upravlinnia v systemi tekhnichnoho rehuliuвання – zaporuka zabezpechennia vykhodu ukrainskoi produktsii na zovnishni rynky [Public administration reforms in the system of technical regulation – the key to ensuring the entry of Ukrainian products into foreign markets]. Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy [Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine], 1, 113–123. (in Ukrainian)

9. Melnyk T. M. (2014) Netaryfnyi protektsionizm u krainakh YeS ta Ukraini [Non-tariff protectionism in the EU and Ukraine]. *Biznes Inform [Business Inform]*, 1, 20–27. (in Ukrainian)
10. Musiienko D. I. (2018) Standartyzatsiia yak odyin iz priorityetnykh napriamiv nablyzhennia do Yevrosoiuzu [Standardization as one of the priority areas for getting closer to the European Union]. *Suchasna spetsialna tekhnika [Modern special equipment]*, 4, 40–49. (in Ukrainian)
11. Pasichnyk L. P. (2012) Tekhnichni umovy yak vyd normatyvnykh dokumentiv zi standartyzatsii [Specifications as a type of standardization documents]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia [Library Science. Documentary science. Informology]*, 3–4, 31–36. (in Ukrainian)
12. Proshchannia z radianskym HOSTom: Chomu Ukraini potribni yevropeiski standarty? RE:FORMA. Retrieved from <https://hromadske.ua/posts/chomu-ukraini-potribni-ievropeiski-standarty-reforma>. (in Ukrainian)
13. Reforma systemy tekhnichnoho rehulivannia [Reform of the technical regulation system]. Retrieved from <https://www.slideshare.net/MaxNefyodov/23062015-49735344>. (in Ukrainian)
14. Savitskyi A. V. (2018) Standartyzatsiia i sertyfikatsiia yak vazhlyvyi instrument upravlinnia yakistiu produktsii pidpriemstva [Standardization and certification as an important tool for quality management of enterprise products]. *Ekonomichnyi prostir [Economic space]*, 71, 239–247. (in Ukrainian)
15. Takhtai N. V. (2012) Analiz metodiv ekonomichnoi efektyvnosti standartyzatsii ta yakosti produktsii [Methods analysis of economic efficiency of standardization and product quality]. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho universytetu Povitrianykh syl [Proceedings of Kharkiv University of the Air Force]*, 2, 127–130. (in Ukrainian)
16. Scientific and Research Centre for Fire Protection. Retrieved from <https://www.cnbop.pl/en>.

O. Ye. Kuzmin, O. H. Melnyk, O. V. Yurynets, R. L. Lohvynenko
Lviv Polytechnic National University

QUALITY STANDARDS CONFORMITY ASSESSMENT IN THE EUROPEAN UNION

© Kuzmin O. Ye., Melnyk O. H., Yurynets O. V., Lohvynenko R. L., 2019

The article is dedicated to the topical issue of the realization of the European quality standards conformity assessment procedure, which is undergoing an active transition in connection with the harmonization of the domestic system of standards. In particular, the need to pass conformity assessment in a foreign certification center is considered in order to obtain further opportunities for placing products on the EU markets.

During the development of the article, the current situation in the field of standardization, technical regulation and conformity assessment in Ukraine, which are in the phase of modernization and reformation, was investigated. In addition, the main problems in this area faced by domestic enterprises were highlighted, the solution of which could be to appeal to foreign certification centers to confirm compliance with the standards. To substantiate the need for the transition to EU quality standards and passage of conformity assessment abroad, the statistical data on the geographical structure of exports of commodity group 8518000000 products was analyzed. As a result, it was determined that more than 75 % of all exports are made to the EU territory. Such results testify to the prospects of the indicated market and the expediency of Ukrainian commodity producers output on it. As far as one of the requirements of market surveillance in the EU is the presence of a certificate of conformity of the product characteristics to the standards, a comprehensive technology for passing the procedure for assessing the conformity of the standard EN 54-24 has been developed on the basis of the Lviv enterprise LLC RPE “Electroprylad”. The implementation of the recommended technology will enable the company to further place its products on the EU market and thereby expand its activities and develop the factory. In addition, the developed mechanism is characterized by the universality of its ability to be used by various domestic enterprises, including for passing the assessment of compliance with other EU quality standards.

Key words: euointegration, free trade zone, foreign economic activity, technical regulation, conformity assessment, standardization, standards harmonization, export intensification.